

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 245g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a
unor prevederi din articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal
(*munca neremunerată în folosul comunității*)

CHIȘINĂU
21 decembrie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 5 noiembrie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 21 decembrie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 264¹ din Codul penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, ridicată de dl avocat Marin Jalbă, în interesele lui S.A., parte în dosarul nr. 1-1603/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna Djeta Chistol, judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se află cauza penală de învinuire a lui S.A. de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 264¹ alin. (1) [*Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe*] din Codul penal.

4. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Marin Jalbă a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 264¹ din Codul penal în coroborare cu prevederile articolului 67 alin. (4) din același Cod sub aspectul imposibilității aplicării pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității în privința militarilor angajați prin contract. În opinia autorului, această contradicție generează o jurisprudență neunitară.

5. Printr-o încheiere din 25 octombrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

7. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 67 Munca neremunerată în folosul comunității

„[...]”

(4) Munca neremunerată în folosul comunității **nu poate fi aplicată militarilor prin contract** și persoanelor care nu au atins vârsta de 16 ani.

[...]”

Articolul 264¹ Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe

„(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării privind excepția de neconstituționalitate

8. Autorul sesizării susține că, deși articolul 67 alin. (4) din Codul penal interzice sancționarea militarilor angajați prin contract cu muncă neremunerată în folosul comunității, articolul 264¹ din Codul penal prevede această sancțiune ca pedeapsă principală. Autorul excepției consideră că această omisiune îngreșează dreptul învinuitului de a avea acces la un proces de judecată care să respecte principiul legalității. În opinia autorului, prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 20 și 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

9. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

10. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

11. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate, ridicată de avocatul părții într-un proces din fața instanței de judecată, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

12. Curtea constată că, deși autorul excepției invocă neconstituționalitatea articolului 264¹ din Codul penal în totalitate, în motivarea sesizării acesta contestă doar textul „se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore” din alin. (1) al acestui articol.

13. Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală de judecare în fond a unei acuzații de comitere a infracțiunii prevăzute de articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal. Astfel, Curtea admite că instanța de judecată va aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează.

14. Autorul sesizării susține că dispozițiile contestate încalcă articolele 1 alin. (3) [*statul de drept*], 20 [*accesul liber la justiție*] și 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] din Constituție.

15. Curtea precizează că articolul 1 alin. (3) din Constituție comportă un caracter general și reprezintă un imperativ care stă la baza adoptării tuturor legilor Republicii Moldova și nu poate constitui un reper separat (a se vedea DCC nr. 93 din 15 iunie 2021, § 20).

16. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că articolul 23 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție (DCC nr. 36 din 30 martie 2021, § 18).

17. Cu privire la incidența articolului 20 din Constituție, Curtea observă că autorul excepției nu a demonstrat în ce măsură prevederile contestate îi îngăduiesc accesul liber la justiție.

18. Curtea constată că problema ridicată de autorul sesizării vizează de fapt interpretarea și aplicarea legii penale prin prisma pretensei contradicții dintre articolul 67 alin. (4) din Codul penal, care prevede că munca neremunerată în folosul comunității nu poate fi aplicată militarilor prin contract, și articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, care prevede ca pedeapsă principală exclusivă pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

19. Curtea reiterează că o pretinsă incompatibilitate între două sau mai multe norme infraconstituționale cuprinse în acte normative distincte sau în același act normativ nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii, a cărei rezolvare revine instanțelor de judecată (DCC nr. 14 din 2 februarie 2021, § 28 și jurisprudența citată acolo).

20. Totodată, Curtea reține că criticile invocate de autorul sesizării nu constituie o problemă de constituționalitate, deoarece Constituția nu-i impune legislatorului să reglementeze o pedeapsă principală și una complementară pentru comiterea unei infracțiuni. Din perspectiva Constituției, în cazul comiterii unei infracțiuni este suficient ca legislatorul să stabilească o pedeapsă efectivă pentru fapta comisă.

21. Prin urmare, în baza celor menționate supra, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore” din alin. (1) al articolului 264¹ din Codul penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, ridicată de dl avocat Marin Jalbă, în interesele lui S.A., parte în dosarul nr. 1-1603/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 21 decembrie 2021

DCC nr. 191

Dosarul nr. 245g/2021